

Ένα Τραγούδι, Μια Πλημμύρα, Μία Ιστορία

Ομάδα στόχος:

Απευθύνεται σε μαθητές/τριες Γυμνασίου και Λυκείου.

Παιδαγωγικοί στόχοι:

Οι μαθητές/μαθήτριες:

- Να αναγνωρίσουν πως μια φυσική καταστροφή γεννά πολιτισμό.
- Να προσεγγίσουν τα προβλήματα που μπορεί να δημιουργεί μια πλημμύρα.
- Να εκτιμήσουν την ιστορία πίσω από ένα τραγούδι.
- Να αναπτύξουν πνεύμα συνεργασίας.
- Να καλλιεργήσουν ψηφιακές δεξιότητες.
- Να ασκηθούν στη φαντασία και δημιουργικότητα.

Επιπλέον στόχος:

- Να υποκινηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών και το συναίσθημά τους

Τύπος δραστηριότητας:

- Ιστοεξερεύνηση
- Βιωματική μάθηση (learning by doing)

Διάρκεια:

4 - 5 διδακτικές ώρες

Υλικά:

- Υπολογιστές (ανά ομάδα 3 - 5 ατόμων)
- Χαρτί A4 & A3
- Μολύβια, Μαρκαδόροι

Προετοιμασία - Υπόβαθρο:

Δεν απαιτείται προετοιμασία για τον/την εκπαιδευτικό ούτε για τους/τις μαθητές/τριες. Προτείνεται να υλοποιηθεί στην αρχή ή στο μέσο ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για τις πλημμύρες.

Στάδια υλοποίησης:

Πρώτος προβληματισμός/Αφόρμηση:

Ο/Η εκπαιδευτικός ενεργοποιεί το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών με ερωτήματα, όπως:

- Άραγε οι φυσικές καταστροφές, όπως οι πλημμύρες που πλήττουν διαχρονικά τον άνθρωπο, δημιουργούν ερεθίσματα καλλιτεχνικής δημιουργίας;
- Υπάρχουν τραγούδια (παραδοσιακά, ρεμπέτικα, σύγχρονα) που περιγράφουν πραγματικά γεγονότα φυσικών καταστροφών;
- Γνωρίζουμε τραγούδια που να αναφέρονται στο θέμα της πλημμύρας;

- Μπορούμε μέσω τραγουδιών να γνωρίσουμε σημαντικές πλημμύρες που έπληξαν μια περιοχή;

Ανάπτυξη δραστηριότητας:

Βήμα 1

1. Ο/Η εκπαιδευτικός στην αίθουσα υπολογιστών χωρίζει τους/τις μαθητές/τριες σε ομάδες (κατά προτίμηση ομάδα τριών ατόμων σε κάθε υπολογιστή).
2. Παρουσιάζει στον διαδραστικό πίνακα το επισυναπτόμενο **1^ο Φύλλο Εργασίας - «Ένα Τραγούδι Πόσες Πληροφορίες!!!»**, εστιάζοντας στους στίχους του τραγουδιού «*Η Πλημμύρα*» του Μάρκου Βαμβακάρη και καλεί κάποιον/α μαθητή/τρια να τους διαβάσει.
3. Εν συνεχεία απευθύνει στις ομάδες το επόμενο ερώτημα του ίδιου επισυναπτόμενου 1^{ου} Φύλλου Εργασίας και ζητάει αρχικά να συζητήσουν τα μέλη τους και να συνεργαστούν. Έπειτα καλεί να παρουσιάσει η κάθε ομάδα τις απόψεις της και κατευθύνει τη συζήτηση στην ολομέλεια.
4. Στη συνέχεια προτρέπει να ακούσουν όλοι μαζί το τραγούδι από τον σύνδεσμο που δίδεται στο επισυναπτόμενο 1^ο Φύλλο Εργασίας.
5. Προτρέπει τα μέλη των ομάδων να συνεργαστούν και να ολοκληρώσουν το συγκεκριμένο 1^ο Φύλλο Εργασίας.
6. Ολοκληρώνουν με συζήτηση στην ολομέλεια.

Βήμα 2

1. Συνεχίζουμε σε επόμενη διδακτική ώρα και καλούμε τους/τις μαθητές/τριες (στην αίθουσα υπολογιστών και πάλι σε ομάδες) να συμπληρώσουν το επόμενο επισυναπτόμενο **2^ο Φύλλο Εργασίας - «Με Αφορμή το Τραγούδι Διερευνώ Και Μαθαίνω Για Ιστορικές Πλημμύρες Που Έπληξαν Την Αττική»**.
2. Η κάθε ομάδα των 3 - 5 μαθητών/τριών παρουσιάζει στην ολομέλεια τα στοιχεία που συνέλεξε.

Βήμα 3

1. Σε επόμενη συνάντηση της ομάδας δημιουργούν δικά τους έργα σύμφωνα με το επισυναπτόμενο **3^ο Φύλλο Εργασίας - «Από Το Ρεμπέτικο Τραγούδι “Η Πλημμύρα” Του Μάρκου Βαμβακάρη Στα Δικά Μας Έργα»**.

Βήμα 4

1. Η κάθε ομάδα των 3 - 5 μαθητών/τριών παρουσιάζει στην ολομέλεια τα έργα της (ζωγραφική, στιχάκια, ψηφιακή ιστορία).
2. Προγραμματίζουν την οργάνωση στο σχολείο μιας ημερίδας με θέμα «*Η Πλημμύρα μέσα από το τραγούδι*», στο πλαίσιο της οποίας οι μαθητές/τριες παρουσιάζουν τα στοιχεία που συνέλεξαν και τα έργα που δημιούργησαν.

Αναστοχασμός:

1. Ο/Η εκπαιδευτικός απευθύνει στους/στις μαθητές/τριες ερωτήματα, όπως:
  - *Τι καινούριο μάθαμε;*
  - *Τι μας εντυπωσίασε;*
2. Ολοκληρώνει με συζήτηση στην ολομέλεια της μαθητικής ομάδας:
  - a) *Μπορούμε να αναπτύξουμε δράση ως ενεργοί πολίτες για οργάνωση και σχεδιασμό αντιπλημμυρικής καμπάνιας στο σχολείο και στην τοπική κοινωνία;*

ή

β) Θέλουμε να ασχοληθούμε περισσότερο με αυτό το θέμα για να αποκτήσουμε περισσότερες γνώσεις και δεξιότητες, έτσι ώστε να μπορούμε να αναπτύξουμε με επιτυχία δράση ως ενεργοί πολίτες για οργάνωση και σχεδιασμό αντιπλημμυρικής καμπάνιας στο σχολείο και στην τοπική κοινωνία;

Πηγές - Βιβλιογραφία - Χρήσιμοι σύνδεσμοι για τη δραστηριότητα:

<http://www.kolydas.gr/content/Μουσικη κ Πλημμύρες>

http://ziakopoulos.blogspot.com/2014/12/blog-post_6.html

<http://www.kolydas.gr/content/Νοεμβριος μήνας βροχών>

Λέξεις - κλειδιά:

ρεμπέτικο τραγούδι, τέχνη, πλημμύρα, μεγάλες/ιστορικές πλημμύρες, Αττική

Ομάδα σχεδιασμού εκπαιδευτικής δραστηριότητας:

Μαρία - Γεωργία Δ. Σπαρτινού

Δρ. Βιολόγος, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων ΔΔΕ Κυκλάδων

Ένα Τραγούδι, Μια Πλημμύρα, Μία Ιστορία

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ένα Τραγούδι Πόσες Πληροφορίες!!!

Με τη φετινή πλημμύρα, βρε
Όρη και βουνά επήρα
Είδα μάνα να φωνάζει, βρε
Και βαριά να ανεστενάζει.

Το μωρό το μικρό το παιδί μου
Σώσε μου το και πάρ' τη ζωή μου
Έπεσα για να το σώσω, βρε
Κόντεψα να μη γλυτώσω.

Με παράσυρε το ρέμα, βρε
Μάνα μου δεν είναι ψέμα
Μεσ' στο ρέμα κολυμπούσα, βρε
Να το σώσω δεν μπορούσα.

Μόλις βγήκα στη στεριά
Δυο παιδιά και μια γριά
Σ' ένα δένδρο ανεβασμένοι, βρε
Εγλυτώσαν οι καημένοι.

Περιστέρι και Μοσχάτο, βρε
τα 'καν όλα άνω κάτω
Καμίνια και Άγια Σωτήρα, βρε
Τα 'πνιξ' όλα η πλημμύρα.

Στίχοι του τραγουδιού «**Η Πλημμύρα**» του Μάρκου Βαμβακάρη

1. Μελετούμε τους στίχους και συνεργαζόμαστε στην ομάδα μας για να συμπληρώσουμε τις απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα:

A) Τι συναισθήματα μας δημιουργούνται από τους στίχους του τραγουδιού;

- .....
- .....
- .....
- .....

B) Αναδεικνύονται από αυτούς τους στίχους κάποιες ανθρώπινες αξίες;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Γ) Εάν **ΝΑΙ**, ποιες ανθρώπινες αξίες αναδεικνύονται από τους στίχους του τραγουδιού;

- .....
- .....
- .....

2. Ας ακούσουμε τώρα όλοι μαζί το τραγούδι. Μεταβαίνουμε στην ηλεκτρονική διεύθυνση:
https://www.youtube.com/watch?v=_MqGw0RxsyM&t=4s

3. Κατά την άποψή σας το τραγούδι αναφέρεται σε:

A) φανταστική ιστορία ή πραγματική ιστορία

B) αστικό τοπίο ή αγροτικό τοπίο

4. Για να επιβεβαιώσουμε τις απαντήσεις μας, μελετούμε το άρθρο του κ. Θεόδωρου Κολυδά «Όταν οι μουσικοί και η μουσική καταγράφουν την ιστορία» στην ιστοσελίδα:
http://www.kolydas.gr/content/Μουσικη_κ_Πλημμύρες

5. Περιγράφουμε με δικά μας λόγια την ιστορία του τραγουδιού «Η Πλημμύρα» του Μάρκου Βαμβακάρη.

.....
.....
.....
.....

6. Αφού μελετήσαμε το προηγούμενο άρθρο του κ. Θεόδωρου Κολυδά «Όταν οι μουσικοί και η μουσική καταγράφουν την ιστορία» συνεργαζόμαστε και λύνουμε το παρακάτω σταυρόλεξο. Ποια ομάδα θα τελειώσει πρώτη;
<https://crosswordlabs.com/view/2021-11-11-131>

7. Συζητούμε στην ομάδα μας και διερευνούμε το θέμα «Τα τραγούδια και άλλα έργα τέχνης αποτυπώνουν και κρατούν στη συλλογική μνήμη εικόνες από τις φυσικές καταστροφές;» Αναπτύσσουμε και καταγράφουμε τις απόψεις μας.

.....
.....
.....
.....
.....

Ένα Τραγούδι, Μια Πλημμύρα, Μία Ιστορία

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Με Αφορμή το Τραγούδι Διερευνώ Και Μαθαίνω Για Ιστορικές Πλημμύρες Που Έπληξαν Την Αττική

1. Συμπληρώνουμε τον παρακάτω πίνακα, μελετώντας τα άρθρα στις ιστοσελίδες:
http://ziakopoulos.blogspot.com/2014/12/blog-post_6.html και
http://www.kolydas.gr/content/Νοεμβριος_μήνας_βροχών

ΠΙΝΑΚΑΣ: Ιστορικές πλημμύρες που έπληξαν την Αττική

α/α	Ημερομηνία πλημμύρας	Περιοχές που πλήγηκαν	Ύψος βροχής που καταγράφηκε	Διάρκεια νεροποντής	Αριθμός θυμάτων

2. Συζητάμε και καταγράφουμε ποια συμπεράσματα προκύπτουν από τα στοιχεία που συλλέξαμε στον παραπάνω πίνακα.

.....
.....
.....

3. Αναζητούμε και καταγράφουμε τραγούδια (παραδοσιακά, ρεμπέτικα, σύγχρονα) που αναφέρονται στο θέμα της πλημμύρας.

- .....
- .....
- .....

4. Περιγράφουμε με λίγα λόγια την ιστορία των τραγουδιών που καταγράψαμε.

- .....
- .....
- .....

Ένα Τραγούδι, Μια Πλημμύρα, Μία Ιστορία

3ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Από Το Ρεμπέτικο Τραγούδι «Η Πλημμύρα» Του Μάρκου Βαμβακάρη Στα Δικά Μας Έργα

1. Εμπνευσμένοι από το τραγούδι «Η Πλημμύρα» του Μάρκου Βαμβακάρη εκφραζόμαστε καλλιτεχνικά:
  - i. Δημιουργώντας δικά μας εικαστικά έργα που να απεικονίζουν τις στιγμές που περιγράφονται στους στίχους του ή δικές μας εμπειρίες από έντονη νεροποντή. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε όποια τεχνική θέλουμε, ζωγραφική, κολλάζ κ.λπ.
  - ii. Γράφοντας τα δικά μας στιχάκια
  - iii. Συνθέτοντας τα δικά μας **χαϊκού** (ιαπωνική ποιητική φόρμα που περιλαμβάνει τη συντομότερη μορφή ποιήματος παγκοσμίως)
2. Δημιουργούμε ως ομάδα μια ψηφιακή αφήγηση για τις μεγάλες πλημμύρες στην Αθήνα, με τους στίχους του τραγουδιού και τα έργα ζωγραφικής μας.